

GEORGE

Faróva Dcéra

premedia

ORWELL

premedia

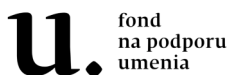
GEORGE ORWELL

Farářova dcera

Z angličtiny preložil
Igor Otčenáš

premedia

Preklad tejto knihy podporil z verejných zdrojov
formou štipendia Fond na podporu umenia

George Orwell: Farárova dcéra
Prvé vydanie

Copyright © by George Orwell, 1935
Translation © Igor Otčenáš, 2025
Slovak edition © Vydavateľstvo Premedia, 2025
All rights reserved
ISBN 978-80-8242-346-7

PRVÁ ČASŤ

1

Budík na komode explodoval ako strašidelná bomba odliata zo zvonárskeho kovu. Dorothy sa s myknutím vyhrabala z hlbín zamotaného, znepokojujúceho sna a nesmierne vyčerpaná zostala ležať naznak s očami vytreštenými do tmy.

Budík neprestával drnčať a robiť hurhaj, čo trvalo spravidla tak päť minút, kým ho niekto nezaklapol. Dorothy sa cítila ako rozlámaná na kusy a v návale zákernej a opovržlivej sebalútosti, ktorá sa jej obvykle zmocňovala pri rannom vstávaní, sa zaryla hlavou pod perinu, aby zabránila tomu nenávidenému zvoneniu preniknúť jej do uší. Potom sa však pozviechala a podľa svojho zvyku nelútostne popoháňala seba samu, akoby šlo o niekoho iného. No tak, Dorothy, vstávať! Už žiadne driemoty, prosím! Príslovia 6, 9.* Spomenula si, že ak ten rámus neprestane, zobudí sa jej otec, a tak bleskovo vstala, zobrala budík z komody a zaklapla ho. Na komode ho mala práve preto, aby ho mohla zaklapnúť iba tak, že vstane. Ešte stále v tme si klakla a odrapotala otčenáš, ale nesústredene, lebo ju oziabali nohy.

Bolo pol šiestej ráno a na to, že bol august, bolo dosť chladno. Dorothy (volala sa Dorothy Hareová a bola jediným dieťaťom reverenda Charlesa Harea, farára vo farnosti svätého Athelstana v Knype Hille v Suffolku) si navliekla obnosený flanelový župan a poslepiacky zišla na prízemie. V rannom chlade bolo cítiť prach, zvlhnutú omietku a pach včerajšieho večerného vyprážania. Z chodby na

---

* Z biblickej knihy prísloví: Dokedy, leňoch, budeš vyspávať, kedyže vstaneš zo spánku?! (pozn. prekl.)

poschodí sa ozývalo striedavo chrápanie jej otca a Ellen, ich gazdinej. Opatrne – kuchynský stôl totiž v tme zákerne vyčnieval tak, že doň človek zvyčajne vrazil bokom – sa prešuchtala do kuchyne, zapálila sviečku na kozubovej rímse a ešte stále zmáhaná únavou si klakla a prehrabala popol.

Rozložiť oheň bola skutočná zaberačka. Pokrivený komín bol napolý upchatý, a než sa v ňom rozkúrilo, vyzunkol hrnček petroleja ako opilec, ktorý si musí hneď zarána hrknúť džinu. Dorothy dala ohriať v kanvicu vodu na otcovo holenie a vrátila sa na poschodie, aby sa okúpala. Ellen ešte stále hlboko a mladistvo pochrapkávala. Ako ich gazdiná sa roboty nikdy nebála, ale pred siedmou by ju z postele nevyťahol ani sám diabol so všetkými anjelmi.

Dorothy si napúšťala vodu do vane čo najpomalšie – ak by ju pustila príliš rýchlo, šplachot by zobudil jej otca – a chvíľku tú vodu v nevábnej bledej vani pozorovala. Po celom tele jej naskočila husia koža. Neznášala studený kúpeľ, no práve preto sa od apríla do novembra kúpala v studenej vode. Skusmo ponorila do vody ruku – bola strašidelne studená – a ako obvykle musela povzbudiť seba samu. Do toho, Dorothy! Ideš na to! Nefňukaj zase, prosím! Odhodlane vstúpila do vane a ľadová voda jej začala obopínať telo smerom nahor až po zátylok s vlasmi skrútenými do uzla. Vzápätí sa vynorila a zalapala po dychu. No sotva sa nadýchla, spomenula si na zoznam úloh na ten deň, ktorý mala vo vrecku župana. Rozhodla sa ho prečítať, hoci bola ešte po pás vo vode. Natiahla sa ponad okraj vane a vo svetle sviečky položenej na stoličke čítala:

7 h. sv. p.

Pani T. dieťa? Navštíviť.

RAŇAJKY. Slanina. NUTNE poprosiť otca o peniaze. (P.)

Spýtať sa Ellen, čo do kuchyne, otcov liek a záclony u Solepipea.

Navštíviť pani P. ústrižok z Daily M angelikový čaj na reumu náplasti na kurie oká pani L.

12 h. skúška Karola I. objednať lepidlo pol libry a striebornú farbu: 1 plechovku.

STRAVA (preškrtnuté) OBED...?

Porozvážať Farský časopis. Pani F. dlhuje 3 p.
16.30 matkin čaj nezabudnúť 5 m záclonoviny.
Kvety pre farnosť leštadlo, 1 plechovka.
VEČERA. Praženica.

Prepísať otcovu kázeň, a čo nová páska do písacieho stroja?
!!! Pretriediť pupenec v hrachu strašné.

Dorothy vyšla z vane, a keď sa utierala uterákom sotva väčším ako servítka – poriadne uteráky si nemohli na fare dovoliť –, rozpustili sa jej vlasy a splynuli v dvoch hrubých prameňoch po kľúčnych kostiach. Mala naozaj husté, jemné a čoraz plavšie vlasy a bolo zrejme dobré, že otec jej ich zakázal ostrihať, pretože boli tým jediným, čo sa na nej dalo označiť ako pekné. Dorothy bola strednej, trochu chudšej postavy, no inak bola pevná a urastená. Horšie to bolo s jej tvárou. Bola prepadnutá, bledá, ničím nie pozoruhodná: nevýrazné oči, nos trochu špicatejší, než by mal byť, pri bližšom pohľade človek uvidel vejáre vrások okolo očí a ústa pôsobili vo chvíľach pokoja unavene. Ešte stále to nebola tvár starej panny, ale prejde pár rokov a nepochybne sa takou stane. Vďaka takmer detskej nevinnosti v očiach ju neznámi ľudia považovali za mladšiu, než v skutočnosti bola (nemala ešte ani dvadsaťosem rokov). Ľavé predlaktie mala pokryté drobnými červenými škvrnami, pripomínajúcimi štípance od komárov.

Dorothy si znovu obliekla nočnú košeľu a umyla si zuby. Samozrejme, len čistou vodou, lebo nechcela pred svätým prijímaním použiť zubnú pastu. Keď pôst, tak pôst. V tom majú rímski katolíci pravdu – a zrazu sa strhla a zastavila. Odložila zubnú kefku. Útroby jej zovrel nával smrteľnej, priam fyzickej bolesti.

S prudkým šokom, ako sa to stáva každému, kto si ráno ako prvé spomenie na niečo nepríjemné, si spomenula, že už sedem mesiacov dlhujú mäsiarovi Cargillovi. Ten hrozný dlh – mohlo to byť devätnásť-dvadsať libier, na ktorých splatenie neexistovala ani najmenšia nádej – bol jedným z hlavných trápení jej života. Striehol na ňu vo dne v noci kdesi na okraji vedomia, pripravený ju nastrašiť a potrápiť, a za ním nasledovala pripomienka hromady menších dlžôb, ktoré spolu tvorili takú sumu, na akú sa nedová-

žila ani pomyslieť. Takmer podvedome sa začala modliť: „Prosím Ťa, Bože, nech nám dnes Cargill nepošle ten účet!“ Ale vzápätí sa strhla, lebo niečo také svetské bolo ako rúhanie, a poprosila o odpustenie. Potom si znovu obliekla župan a zbehla dolu do kuchyne v nádeji, že tú dlžobu vypudí z hlavy.

Oheň ako obvykle vyhasol. Dorothy ho znovu rozložila, s rukami zašpinenými od sadzí ho napojila čerstvým petrolejom a potom úzkostlivo čakala, kým nezovrie voda v kanvici. Otec musel mať vodu na holenie pripravenú presne o štvrt na sedem. Dorothy už meškala sedem minút. Vyšla na poschodie a zaklopala na otcove dvere.

„Pod' dnu, pod',“ ozval sa huhňavý, podráždený hlas.

Okná v miestnosti boli zastreté závesmi bez najmenej medzery a páchol v nej mužský pot. Farár ležal na boku, na nočnom stolíku mu horela sviečka. Pozeral sa na svoje zlaté hodinky, ktoré práve vytiahol spod vankúša. Mal biele vlasy, husté ako páperie bodliaka. Fľochol na Dorothy podráždeným pohľadom cez plece.

„Dobré ráno, otec.“

„Bol by som rád,“ povedal farár nezreteľne – mal taký huhňavý a starecký hlas vždy, kým si nenasadil umelý chrup –, „keby sa ti podarilo vytiahnuť Ellen ráno z postele. Alebo keby si bola dochvilnejšia.“

„Mrzí ma to, otec. Nedarilo sa mi rozložiť oheň v kuchyni.“

„To je výborné! Postav mi to na nočný stolík. A rozhrň závesy.“

Už sa rozodnilo, ale bolo chmúrne, zamračené ráno. Dorothy sa poponáhľala do svojej izby a bleskovo sa obliekala, ako považovala za potrebné šesť rán zo siedmich. V izbe mala iba maličké štvorcové zrkadlo, ale ani do toho sa nepozrela. Jednoducho si navliekla na krk zlatý krížik – obyčajný zlatý krížik, žiadne krucifixy, prosím! –, skrútila si vlasy do uzla, leda bolo si doň zastrčila niekoľko sponiek a ani nie za tri minúty sa obliekla (sivý svetřík, obnosený tvídový kabátik so sukňou a pančuchy, ktoré sa ku kabátiku celkom nehodili) a obula si obstarožné hnedé topánky. Než sa vyberie do kostola, musí upratať jedáleň a otcovu pracovňu a ešte sa pred svätým prijímaním pomodliť, čo jej zvyčajne trvalo nejakých dvadsať minút.

Keď vytlačila bicykel cez predné dvere, ráno bolo ešte stále zamračené a tráva pokrytá ťažkou rosou. V opare, ktorý halil kopec, sa ako nehybná sfinga rysovali kontúry Kostola svätého Athelstana a osamelý zvon vyzváňal bim-bam, bim-bam ako na pohreb. Používal sa iba tento jeden; ostatných sedem spustili pred tromi rokmi dolu a odvtedy tam ležali mlkve a pod ich ťarchou pomaly praskala podlaha zvonice. Z diaľky sa z hmly pod kopcom ozývalo vyzývavé vyzváňanie zvona rímskokatolíckeho kostola – otravnej, bezcennej, nepodstatnej veci, ktorú farár z Kostola svätého Athelstana prirovnával k zmrzlinárskemu zvončeku.

Dorothy vysadla na bicykel, nahla sa nad kormidlo a svižne vyrazila do kopca. Koreň drobučkého nosa jej v rannom chlade celý zružovel. Kdesi nad hlavou jej štebotal kalužiak, neviditeľný na zamračenej oblohe. Svätý, svätý, svätý, ranná moja pieseň stúpa k Tebe na nebesia! Dorothy oprela bicykel o cintorínsku bránu, a keď zistila, že má ruky ešte stále zafúľané od sadzí, kľakla si a utrela si ich dočista vo vysokej vlhkej tráve medzi hrobmi. Vyzváňanie prestalo. Dorothy vstala a ponáhľala sa do kostola. Dnu vošla práve vo chvíli, keď kostolník Progett v otrhanej sutane a obrovských robotníckych bagančiach dupotal uličkou na svoje miesto pri bočnom oltári.

V kostole bola strašná zima, bolo tam cítiť zápach sviečkového vosku a starého prachu. Bol to veľký kostol, pre tamojších farníkov až priveľký, navyše polorozpadnutý a spolovice prázdny. Tri ostrovčeky lavíc nezapĺňali ani polovicu kostolnej lode a za nimi sa rozprestierali veľké priestory holej kamennej dlažby, v ktorej niektoré zošliapané nápisy označovali miesta starodávnych hrobov. Strecha nad oltárom sa viditeľne prepadala; okrem skrinky na milodary dve torzá deravých trámov mlčky prezrádzali, že to má na svedomí skaza kresťanstva, totiž červotoč. Chudokrvné okná prepúšťali dnu matne sfarbené svetlo. Cez otvorené južné dvere bolo vidieť rozoklaný cyprus a sivasté konáre lipy, zľahka rozkolísané vetrikom bez slnka.

Ako obvykle bola v kostole len jedna farnička – stará slečna Mayfillová z Majera. Účasť na svätom prijímaní bývala taká zlá, že farár sa okrem nedeľnej predpoludňajšej bohoslužby, keď sa chlapci

chceli predviesť pred farníkmi v sutanách a kamžiach, musel zao-
bísť bez nich. Dorothy si vybrala miesto za slečnou Mayfillovou
a ako za trest za nejaký včerajší hriech odtlačila podušku nabok
a kľakla si na holú dlažbu. Bohoslužba sa začala. Farár v sutane
a krátkej ľanovej kamži odriekaval svižným trénovaným hlasom
modlitbu, a keďže si už nasadil zuby, bolo ho zreteľne počuť, aj
keď jeho hlas znel akosi zvláštne nevlúdne. Na prisnej vráskavej
tvári, bledej ako strieborná minca, mal výraz ľahostajnosti, ba
až pohrdania. „Toto je pravá sviatosť,“ akoby hovoril ten výraz,
„a ja som povinný vám ju udeliť. Ale nezabúdajte, že som iba váš
pastier, nie priateľ. Ako ľudská bytosť vás nemám rád a pohrdám
vami.“ Kostolník Progett, prešedivený štyridsiatnik s kučeravý-
mi vlasmi a brunátnou strhanou tvárou, tam trpezlivo postával
a nechápavo, ale úctivo cinkal zvončekom utopeným v obrovských
červených rukách.

Dorothy si pritisla prsty na viečka. Ani tak sa však nemohla
sústrediť, pretože do nej ustavične dobiedzala myšlienka na dlh
u Cargilla. Modlitby, ktoré poznala naspamäť, jej šli jedným uchom
dnu a druhým von. Na okamih zodvihla oči a tie okamžite začali
blúdiť po priestore. Najprv nahor k anjelom bez hlavy, na ktorých
hrdlách bolo ešte stále vidieť zárezy od píl puritánskych vojakov,
a potom zase dolu k čiernemu klobúku slečny Mayfillovej, ktorý
mal prapodivný tvar, a jej chvejúcim sa náušniciam z čierneho
jantáru. Slečna Mayfillová mala na sebe dlhý stuchnutý zvrch-
ník so zamasteným astrachánovým límčekom, ktorý nosila, od-
kedy si ju Dorothy pamätala. Bol z nejakej veľmi zvláštnej látky
podobnej moaré, no hrubšej, so spleťou čiernych pramienkov,
rozliezajúcich sa do všetkých strán v akomsi nevystopovateľnom
vzore. Možno bol dokonca z onej bájnej preslávenej látky zvanej
čierny bombazín. Slečna Mayfillová bola veľmi stará, taká stará,
že si ju nikto nepamätal inak ako starenu. Šírila vôkol seba slabú
éterickú vôňu, v ktorej bolo možné rozpoznať kolínsku, naftalín
a slabý závan džinu.

Dorothy vytiahla z klopky kabátika dlhý špendlík so sklenenou
hlavičkou a krytá chrbtom slečny Mayfillovej sa ním bodla do pred-
laktia. Zachvela sa na celom tele. Stanovila si totiž pravidlo, že ak

sa nesústredí na modlitby, pichne sa až do krvi. To bol je spôsob sebadisciplíny, jej ochrana pred nedostatkom úcty a svätokrádežnými myšlienkami.

So špendlíkom pripraveným na akciu sa jej na okamih podarilo modliť o niečo sústredenejšie. Jej otec fľochoľ na slečnu Mayfillovú, ktorá sa podchvíľou križovala – to neznášal. Vonku štebotal škorec. Dorothy sa zľakla, keď si uvedomila, že sa samolúbo pozerá na záhyby otcovej kamže, ktorú mu pred dvomi rokmi sama ušila. Zataľa zuby a bodla sa dosť hlboko do ruky.

Potom znovu pokľakli, pretože nasledovalo spoločné vyznanie hriechov. Dorothy odtrhla roztržitý pohľad – opäť nie je sústredená! – tentoraz od farebného okenného skla po svojej pravici, ktoré navrhol v roku 1851 člen Kráľovskej akadémie sir Ward Tooke: Gabriel na ňom víta zástup anjelov, podobajúcich sa ako jeden na princa manžela Alberta, pred nebeskou bránou svätého Athelstana. A znovu sa bodla, tentoraz na inom mieste. Potom už svedomito meditovala nad významom každej vety modlitby, čím sa jej podarilo prinútiť myseľ, aby sa väčšmi sústredila. Ale aj tak sa musela znovu pichnúť, keď Progett zacinkal zvončekom uprostred verša „na chválu anjelov i archanjelov“, lebo si ako vždy spomenula na príhodu, ktorú jej kedysi rozprával otec: keď raz ako malý chlapec ministroval a na zvončeku sa mu uvoľnilo jeho srdce, kňaz pri kázaní „na chválu anjelov i archanjelov a všetkých na nebesiach slávime a vzývame jeho slávne meno“ zvolal: „Zaskrutkuj to, ty tík, zaskrutkuj to!“

Keď farár skončil s požehnaním, slečna Mayfillová sa začala s nesmiernou námahou a pomaly dvíhať na nohy, ako keď sa stavia postavička z drevených kociek, kus po kuse, a pri každom pohybe sa z nej uvoľnil mocný závan naftalínu. Súčasne bolo počuť zvláštny vŕzgavý zvuk, zrejme ako sa podopierala, ale znelo to, ako keď sa trie jedna kosť o druhú. Človek mohol nadobudnúť dojem, že pod tým čiernym zvrchníkom je len holá kostra.

Dorothy zostala kľačať o niečo dlhšie. Slečna Mayfillová sa suchtala k oltáru pomalým, potácavým krokom. Hoci sa ledva hýbala, urazene odmietala každú pomoc. Ústa na prastarej bezfarebnej tvári mala prevrapujúco veľké, ovisnuté a vlhké. Spodná pera,

oťažená vekom a slinami, jej ovísala dopredu a odhalovala ťasná a rad falošných zubov, zožltnutých ako klávesy starého klavíra. Na hornej pere mala pásik tmavých orosených fúzikov. To naozaj neboli gustiózne ústa, určite nie také, po ktorých by sa človeku chcelo napiť z tej istej šálky. Z Dorothiných úst náhle, celkom mimovoľne, akoby ju na to naviedol sám diabol, vykĺzla úprimná prosba: „Pane Bože, nedovoľ, aby som musela piť z kalicha po slečne Mayfillovej!“

Vzápätí si Dorothy s hrôzou uvedomila, čo to vlastne povedala, a najradšej by si za také smrteľné rúhanie rovno pred oltárom rozhrzla jazyk. Znovu vytiahla špendlík z chlopne a zapichla si ho do ruky tak hlboko, aby ešte dokázala potlačiť výkrik bolesti. Potom pristúpila k oltáru a pokorne si kľakla po lavici slečny Mayfillovej, aby sa z kalicha napila až po nej.

Na kolenách, so sklonenou hlavou a zopätými rukami sa rýchlo začala modliť za odpustenie ešte skôr, ako k nej otec pristúpi s hostiou. Ale prúd jej myšlienok sa prerušil. Zrazu si uvedomila, že sa modlí celkom márne; pery sa jej síce pohybovali, ale nešlo to zo srdca a nemalo to žiadny význam. Počula šuchtanie Progettových bagančí a počula otcov jasný hlboký hlas mrmlajúci „vezmite a jedzte“, videla vyšliapaný pruh červeného koberca, na ktorom kľačala, cítila prach, kolínsku a naftalín, no na telo a krv Kristovu ani na dôvod, prečo tam prišla, myslieť nedokázala. Mysleť jej zastrela desivá prázdnota. Mala pocit, že sa vlastne vôbec nedokáže modliť. Snažila sa zo všetkých síl, sústredila všetky myšlienky a mechanicky odriekala úvodné vety modlitby, no bolo to márne bez významu – len mŕtve schránky slov. Otec jej podával hostiu ušlachtilou, zostarnutou rukou. Držal ju medzi prostredníkom a palcom, úzkostlivo, s odporom, akoby jej podával lyžičku s liekom. Očami prebodával slečnu Mayfillovú, ktorá sa skrúcala ako húsenica, vŕzgala a križovala sa s takou obradnosťou, až si človek myslel, že si kreslí na kabát nejaký vzor. Dorothy niekoľko sekúnd váhala, či hostiu prijme. Nemala by. Je oveľa, oveľa lepšie odstúpiť od oltára, než prijať sviatosť s takým zmätkom v srdci!

Potom sa však náhodou pozrela bokom cez otvorené južné dvere kostola. Cez mraky sa náhle ako šíp zablysol slnečný lúč. Preletel

cez korunu lipy a cez dvere bolo vidno, ako lístie zažiarilo prchavou, neopakovateľnou zeleňou, zelenšou ako nefrit, smaragd či vody Atlantiku. Akoby sa na okamih zaleskol nejaký drahokam nepredstaviteľnej krásy, zaliel vchod do kostola zeleným svetlom a potom pohasol. Dorothino srdce sa naplnilo radosťou. Ten záblesk živej farby ju vrátil späť; bolo to čosi, čo sa rozumom nedá pochopiť, no prinieslo jej to pokoj do duše, lásku Božiu a znovu nadobudla silu pomodliť sa. Možno to dokázala práve vďaka zeleni toho lístia. „Chváľte Hospodina a všetky veci, ktoré, ako povedal, naraz stvorené sú!“ modlila sa Dorothy vrúcne, radostne a vďačne. Hostia sa jej rozpustila na jazyku. Vzala si od otca kalich a s odporom, ale azda aj s potešením nad tým malým prejavom svojej pokory ochutnala zo strieborného okraja vlhký odtlačok pier slečny Mayfillovej.

2

Kostol svätého Athelstana sa vypínal na vrchole Knype Hillu, a ak sa vám chcelo vyliezť hore na vežu, mali ste výhľad asi tak desať míľ na každú stranu. Niežeby tam stálo niečo za pozretie – bola to obyčajná nížinná, zľahka zvlnená krajina východného Anglicka, v lete neznesiteľné nudná, zato v zime pretkaná pravidelnými vzormi obnažených a ovísajúcich brestov na pozadí olovenej oblohy.

Hneď pod kopcom ležalo mestečko, nerovnomerne pretáté hlavnou ulicou z východu na západ. Južná časť mesta bola starobylá, poľnohospodárska a ctihodná. Na severnej strane stáli prevádzkové budovy cukrovaru Blifil-Gordon a okolo nich sa nachádzali kostnaté rady biednych domcov zo žltých tehál, v ktorých bývali väčšinou zamestnanci cukrovaru. Robotníci, ktorí tvorili viac ako polovicu z dvoch tisícok miestnych obyvateľov, boli privandrovalci a takmer do jedného šlo o bezbožných ľudí.

Dvoma stredobodmi či ohniskami spoločenského života v Knype Hille boli konzervatívny klub (s právom na predaj alkoholu), cez ktorého arkierové okná bolo počas otváracích hodín stále vidieť guľaté ružolice tváre mestskej elity, vyvalujúce oči ako buclaté

zlaté rybky v akváriu, a Stará čajovňa, ktorá sa nachádzala o niečo ďalej na hlavnej ulici a v ktorej sa stretávali knypehillské paničky. Neprísť do čajovne každý deň medzi desiatou a jedenástou predpoludním na „rannú kávičku“ a nestráviť polhodinku v štebotaní hláskov príslušníčok vyššej strednej triedy („Moja drahá, len si to predstavte, mal deväť pík na eso a kráľovnú a on nevynesie tromfy! Ale, moja drahá, vari mi nechcete povedať, že mi opäť zaplatíte kávičku? Och, moja drahá, to je od vás až príliš láskavé! Ale ja proste trvám na tom, že zajtra platím ja. Ale pozrime sa, ako ten miláčik Toto pekne sedí a aký je bystrý s tým svojim čiernym noštekom, panička ti teraz dá trochu sladkého, no to vieš! Tu máš, Toto!“) znamenalo bez milosti vyhnanie spomedzi miestnej smotánky. Farár nazýval tieto paničky tým svojím kyslým spôsobom „kávičkovou brigádou“. V tesnej blízkosti kolónie nepekných domčekov obývaných práve príslušníkmi kávičkovej brigády stál, ale oddelený rozlahlým pozemkom, Majer, dom slečny Mayfillovej. Bola to čudesa imitácia hradu z červených tehál a s podsebitím, ktorú dal ktosi z márnivosti postaviť okolo roku 1870. Našťastie ju zakrývala hustá húština kríkov.

Fara stála v polovici kopca, obrátená priečelím ku kostolu a chrbtom k hlavnej ulici. Budova netrafila správne storočie, bola príliš veľká a ustavične z nej odpadávali kusy žltej omietky. Ktorýsi z predchádzajúcich farárov dal k jednej stene pristaviť veľký, už navždy neopraviteľný skleník, ktorý Dorothy používala ako pracovňu. Prednú záhradu dusili prestarnuté jedle a rozložitý jaseň, ktorý zatieňoval predné miestnosti a znemožňoval pestovať akékoľvek kvety. Vzadu bola veľká zeleninová záhrada. Progett ju vždy na jar a na jeseň do hĺbky prerýľoval a Dorothy tam vo voľných chvíľach o dušu siala, sadila a plela. Napriek tomu záhon zvyčajne vyzeral ako nepreniknuteľná džungľa buriny.

Dorothy zoskočila z bicykla pred prednou brámkou, na ktorú niekto úslužne vylepil plagát s nápisom *Volte Blifila-Gordona a vyššie mzdy!* (Zakrátko sa mali konať doplnovacie voľby a pán Blifil-Gordon kandidoval za konzervatívcov.) Keď Dorothy otvorila vchodové dvere, uvidela na vyšúchanej rohožke z kokosového vlákna dva listy. Jeden bol z dekanstva a druhý, zlovestne pôsobiaci tenučký

list bol z firmy Catkin & Palmer, kde si jej otec dával šiť kňazské rúcha. Určite posielajú účet. Farár obvykle preberal poštu tak, že listy, ktoré ho zaujali, si zobral, a tým druhým nevenoval pozornosť. Dorothy sa zohla po listy, keď ju vystrašila neofrankovaná obálka, zachytená na vnútornej strane schránky.

To je účet – niet pochyb, že je to účet! Ani sa nemusela na obálku lepšie pozrieť a vedela, že ten strašný list je od mäsiara Cargilla. Až sa celá spotila. Chvíľku sa modlila, že by to predsa len nemuselo tak byť – možno je to účet od obchodníka s textilom Solepipea na tri libry a deväť šilingov alebo účet z koloniálu, z pekárne, či od mliekara, proste čokoľvek iné, len nie účet od Cargilla! Keď sa vzchopila, vytiahla obálku zo škáry a křčovito ju otvorila.

„Účtujeme vám 21 l. 7 š. 9 p.“

To bolo napísané úctivým rukopisom Cargillovho účtovníka. Ale pod tým bolo veľkými, odsudzujúcimi, hrubo podčiarknutými písmenami dopísané: „Týmto sa dáva na vedomie, že tento účet bol splatný už veľmi dávno. Za vyriešenie tejto pohľadávky obratom vopred ďakujem. S. Cargill.“

Dorothy zbledla ešte väčšmi a razom ju prešla chuť na raňajky. Strčila si účet do vrečka a vošla do jedálne. Bola to malá temná miestnosť, ktorá zúfalo volala po nových tapetách a ako všetky miestnosti na fare aj ona vyvolávala dojem, že pri jej zariaďovaní vybrakovali nejaké starinárstvo. Nábytok bol síce „obstojný“, ale zničený tak, že sa už nedal opraviť, a stoličky už tak prežrali červotoče a mole, že si človek mohol na ne bezpečne sadnúť iba vtedy, keď poznal ich slabé miesta. Na stenách viseli staré začmudené rytiny, z ktorých jedna – van Dyckov portrét kráľa Karola I. – by možno mala nejakú cenu, keby ju nebola zničila vlhkosť.

Farár stál pri prázdnom kozube, zohrieval sa pri domnelom ohni a čítal list, ktorý prišiel v modrej obálke. Mal na sebe sutanu z čierneho moaré, vďaka čomu vynikali jeho husté biele vlasy a bledá súmerná, no nie celkom priateľská tvár. Keď vošla Dorothy, farár odložil list, vytiahol zlaté hodinky a pozeral sa na ne veľavravným pohľadom.

„Mrzí ma, otec, že trochu meškám.“

„Áno, Dorothy, trochu meškáš,“ zopakoval farár dcérine slová

s ľahkým, no zrejým dôrazom. „Aby som bol presný, meškáš dvanásť minút. Nemyslíš si, Dorothy, že keď vstávam o štvrt' na sedem, aby som odslúžil sväté prijímanie a vrátil sa domov celkom vyčerpaný a hladný, bolo by lepšie, keby sa ti podarilo pripraviť mi raňajky bez toho, aby si trochu meškala?“

Bolo zrejmé, že farár nie je, ako Dorothy eufemisticky hovorievala, dobre naladený. Mal ten typ unaveného kultivovaného hlasu, v ktorom nemožno nikdy zachytiť hnev a už vôbec nie nejakú dobrosrdečnosť – ten typ hlasu, pri ktorom sa zdá, že celý čas vraví: „Ja naozaj netuším, prečo nie je možné nič urobiť bez toľkého cirkusu!“ Stále pôsobil dojmom, že trpí hlúposťou a otravnosťou svojho okolia.

„Prepáčte mi to, otec! Musela som zájsť za pani Tawneyovou.“ (Pani Tawneyová bola pani T. z Dorothinho zoznamu úloh.) „Včera večer sa jej narodilo dieťaťko a viete, že mi slúbila, že ho po narodení príde dať pokrstiť. Ale ak si bude myslieť, že o ňu nestojíme, nepríde k nám. Viete, aké sú tunajšie ženy, nemajú kostol veľmi v láske. Ak ich k tomu nedotlačíme, neprídu.“

Farár neprotestoval, ale cestou k stolu si neodpustil zašomrať niečo v tom zmysle, že, po prvé, je povinnosťou pani Tawneyovej prísť a dať dieťa pokrstiť aj bez toho, aby ju k tomu Dorothy nútila, po druhé, Dorothy nemá čo márneš čas návštevami kdejakaj luzy v meste, najmä nie pred raňajkami. Pani Tawneyová bola ženou jedného miestneho robotníka a žila *in partibus infidelium* severne od hlavnej ulice. Farár položil ruku na operadlo stoličky a bez toho, aby nič povedal, Dorothy vyčítala z jeho pohľadu: „Tak bude sa už konečne raňajkovať? Alebo ešte na niečo čakáme?“

„Myslím, že je všetko na stole, otec. Keby ste vari modlitbu...“

„*Benedictus benedicat*,“ povedal farár a nadvihol doškriabaný strieborný poklop podnosu. Ten poklop bol spolu s postriebrenou lyžičkou na marmeládu rodinným pokladom; nože a vidličky a väčšina ostatného riadu pochádzali z obchodného domu Woolsworths. „Už zase slanina?“ zamračil sa farár pri pohľade na tri skrútené plátoky na hrianke.

„Nič iné v dome nemáme,“ odpovedala Dorothy.

Farár zobral vidličku medzi ukazovák a palec a opatrne, akoby hral mikádo, sa papral v slanine.

„Je mi jasné,“ povedal, „že slanina na raňajky je anglickou inštitúciou skoro takou starou ako parlament, ale aj tak, nemohli by sme aspoň občas raňajkovať niečo iné, Dorothy?“

„Slanina je teraz lacná,“ odpovedala Dorothy previnilo. „Bolo by hriechom ju nekúpiť. Za libru dá človek len päť pencí a dokonca som videla celkom slušnú slaninu aj za tri pence.“

„Zrejme je z Dánska, však? Nebolo už tých dánskych vpádov do tejto krajiny dosť? Najprv ohňom a mečom a teraz s touto ohavnou lacnou slaninou. Rád by som vedel, čo z toho má na svedomí viac životov.“

Týmto sarkazmom si farár zrejme dostatočne uľavil, a tak sa posadil a napriek nenávidenej slanine si celkom slušne pochutil, kým Dorothy premýšľala (dnes ráno si slaninu nedala ako trest za včerajšiu nadávku „do šľaka“ a polhodinku leňošenia po obede), ako čo najlepšie začať s otcom rozhovor.

Čakala ju totiž úloha, ktorú nenávidela zo všetkého najväčšmi – požiadať otca o peniaze. Aj v tých najrozmarnejších chvíľach bolo takmer nemožné ich od neho vymámiť. A dnes ráno bolo zrejme, že to bude ešte „ťažšie“ ako obvykle. Slovo „ťažšie“ bolo ďalším Dorothiným eufemizmom. Zrejme dostal nejaké zlé správy, uvažovala rezignovane pri pohľade na modrú obálku.

Zrejme nikto, kto sa s farárom dokázal rozprávať dlhšie ako desať minút, by nemohol poprieť, že to je „komplikovaný“ typ človeka. Tajomstvo jeho takmer nepretržitej nevlúdnosti spočívalo v tom, že bol anachronizmom. Nikdy sa nemal narodiť do moderného sveta, celá jeho atmosféra ho znechucovala a poburovala. O niekoľko storočí skôr by sa ako šťastný mnohoobročník píšuci básne či zbierajúci skameneliny, ktorému by kurátori za štyridsať libier ročne spravovali jeho farnosť, cítil ako ryba vo vode. Aj teraz, keby mal dosť peňazí, by dokázal dvadsiate storočie zo seba vytesniť. Ale žiť v minulosti je veľmi nákladné, to sa nedá za menej ako dvetisíc libier ročne. Farár, spútaný v ére Lenina a bulvárneho plátka *Daily Mail* chudobou, tak prežíval v stave trvalej podráždenosti a bolo iba prirodzené, že si ju vylieval na osobe k nemu najbližšej – teda obvykle na svojej dcére.

Narodil sa v roku 1871 ako mladší syn mladšieho syna baroneta, teda príslušníka najnižšej anglickej šľachty, a do služieb

cirkvi vstúpil z toho staromódneho dôvodu, že služba v cirkvi sa považovala za tradičné poslanie mladších synov. Prvú rozľahlú farnosť dostal na predmestí východného Londýna, kde žila samá chudoba a plno grázlov. Spomínal na to s nenávisťou. Už v tej dobe sa spodina (rozhodol sa tých ľudí tak nazývať) začala vymykať spod kontroly. O niečo lepšie to bolo v jednom zapadákov v Kente (tam sa narodila Dorothy), kde ešte zahriaknutí dedinčania pri stretnutí s „pastierom“ dvíhali klobúky na pozdrav. V tom čase bol už ženatý, ale jeho manželstvo bolo jedno peklo. No keďže služobníci boží sa nesmeli so svojimi ženami hádať, musel svoje nešťastie utajovať a tým to bolo desaťnásobne horšie. Do Knype Hillu prišiel v roku 1908 ako tridsaťsedemročný a nevyliciteľne zatrpknutý, čím si proti sebe popudil všetkých mužov, ženy a deti vo farnosti.

Pritom ako kňaz nebol najhorší. Svoje čisto duchovné povinnosti si plnil s až úzkostlivou korektnosťou – na anglikánsku farnosť vo východnom Anglicku vari až priveľmi. Bohoslužby slúžil s dokonalým vkusom, jeho kázania boli až obdivuhodné, každú stredu a piatok vstával vo včasných ranných hodinách, aby odslúžil sväté prijímanie. Ale tomu, aby si plnil povinnosti ako duchovný aj mimo štyroch múrov kostola, nevenoval vážnu pozornosť. Keďže si nemohol dovoliť platiť kurátora, naložil špinavú prácu okolo farnosti na bedrá svojej ženy a po jej smrti (zomrela v roku 1921) na Dorothy. Ľudia si medzi sebou hovorievali, zlomyseľne a nepravdivo, že keby to šlo, poslal by Dorothy aj na kazateľnicu. „Spodina“ okamžite pochopila, čo je to za človeka. Keby to bol boháč, lízali by mu podľa svojho zvyku čižmy, no keďže nebol, tak ho neznášali. Farárovi to však bolo jedno, pretože existenciu týchto ľudí vlastne ani neregistroval. Ale ani s príslušníkmi vyšších tried to nebolo lepšie. S aristokratmi sa s jedným po druhom rozkmočil a rovnako aj s mestským panstvom, ktorým ako vnuk baroneta pohrdal a vôbec sa tým netajil. Za dvadsaťtri rokov duchovnej služby v Kostole svätého Athelstana sa mu podarilo zredukovať svoje ovečky z počtu šesťsto na menej ako dvesto.

Ale nešlo len o osobné dôvody. Šlo tu aj o staromódne upäté anglikánstvo, ktorého sa farár tvrdošijne pridržiaval, čím si rovnakou mierou znepriatelil všetky strany. Ak si chce dnes duchovný

udržať svoje ovečky, má len dve možnosti. Buď sa bude pridržiať čistého a prostého anglokatolicizmu – hoci radšej čistého ako prostého –, alebo musí nabrať odvalu a byť moderný a liberálny, a teda kázať, že peklo neexistuje a všetky dobré náboženstvá sú rovnaké. Ale farár nebol ani taký, ani onaký. Na jednej strane prechovával voči anglokatolíckemu hnutiu to najhlbšie opovrhnutie. Prešlo cez neho a nezanechalo v ňom ani jedinú stopu – nazýval to „rímskou horúčkou“. Na druhej strane bol pre starších členov svojej kongregácie príliš „povýšený“. Občas ich na smrť vystrašil používaním osudného slova „katolícky“, a to nielen na posvätných miestach vo vyznaní viery, ale aj priamo z kazateľne. Prirodzene, jeho ovečiek tak rok od roku ubúdalo a ako prví sa porúčali tí lepší ľudia: lord Pockthorne z Pockthornu, majiteľ päťtiny grófstva, pán Leavis, obchodník s kožami na dôchodku, sir Edward Huson, majiteľ panstva Crabtree Hall, a po nich aj všetko to drobné panstvo vlastniace automobil. Tí všetci z farnosti svätého Athelstana zutekali. Väčšina začala navštevovať nedeľné bohoslužby v Millborough, vzdialenom päť míľ. Millborough bolo mestečko s piatimi tisíckami obyvateľov a tamojší mali na výber dva kostoly – svätého Edmunda a svätého Wedekinda. Svätý Edmund bol modernistický, nad oltárom sa tam skvel citáť z Blakeovho *Jeruzalema* a omšové víno sa pilo z likérových štamperlíkov. Svätý Wedekind bol anglokatolícky a v trvalom zákopovom boji s biskupom. Pán Cameron, tajomník knypehillského konzervatívneho klubu, bol rímskokatolíckym konvertitom a jeho deti boli unesené rímskokatolíckym literárnym prúdom. Vraj mali doma papagája, ktorého učili hovoriť „*Extra ecclesiam nulla salus*“. Výsledkom bolo, že nikto, kto niečo znamenal, nezostal príslušnosťou v Kostole svätého Athelstana. Jedinou výnimkou bola slečna Mayfillová z Majera. Väčšinu svojho majetku odkázala cirkvi – aspoň to sama tvrdila, no doposiaľ nebolo známe, že by dala na offeru viac ako šesť pencí, a okrem toho sa zdalo, že nikdy nezomrie.

Prvých desať minút raňajok prebehlo v absolútnom tichu. Dorothy sa snažila nabrať odvalu a prehovoriť – samozrejme, skôr ako nadhodí otázku peňazí, musí nadviazať nejakú konverzáciu. No jej otec nebol človek, s ktorým sa dá ľahko začať rozhovor. Občas

bol taký duchom neprítomný, že človeka sotva počúval, inokedy zase počúval až príliš pozorne, a keď ste skončili, znudene poznamenal, že to nestálo za reč. Zdvorilostné témy – počasie a podobne – narážali vo všeobecnosti na jeho sarkazmus. Napriek tomu sa Dorothy rozhodla skúsiť to najprv s počasím.

„Dnes je taký zvláštny deň, však?“ povedala, hoci jej hneď došlo, aká hlúpa veta to bola.

„Čo je na ňom zvláštné?“ začudoval sa farár.

„No, že ráno bolo tak chladno a hmlisto, a teraz vykuklo slnko a je celkom pekne.“

„A na tom je niečo zvláštné?“

Nevyvíjalo sa to dobre, to bolo zrejmé. Musel dostať nejaké zlé správy, pomyslela si Dorothy. A skúsila to znovu.

„Priala by som si, aby ste sa niekedy prišli pozrieť dozadu do záhrady, otec. Tá popínavá fazuľa vyzerá skvele! Struky dorastú poriadne dlhé. Tie najlepšie odložím, samozrejme, na dožinky. Bolo by celkom pekné, keby sme kazateľnicu vyzdobili girlandami z popínavej fazule a medzi ne zavesili zopár paradajok.“

Tak to bol prešľap. Farár zodvihol zrak od taniera s výrazom hlbokého znechutenia.

„Moja drahá Dorothy,“ povedal odmerane, „musíš ma naozaj už teraz otravovať s nejakými dožinkami?“

„Prepáčte mi, otec,“ zaspätkovala Dorothy. „Nechcela som vám robiť starosti. Len som si myslela...“

„Ty si naozaj myslíš,“ prerušil ju farár, „že by mi robilo nejaké potešenie kázať slovo Božie medzi girlandami z popínavej fazule? Ja nie som zeleninár. Už len pri pomyslení na to mi prestáva chutiť. Kedy sa má konať tá trápna vec?“

„Šestnásteho septembra, otec.“

„To je až o mesiac. Pre zmilovanie Božie, nechaj ma ešte chvíľu na to nemyslieť! Chápeš, že to smiešne podujatie raz do roka musí byť, aby pošteklilo márnomyseľnosť každého amatérskeho záhradníka vo farnosti. Ale zaoberajme sa tým, až keď to bude celkom nevyhnutné.“

Dorothy nemala zabudnúť na to, že farár dožinky z duše nenávidí. Preto prišiel aj o svojho najcennejšieho farníka pána Toagisa,

mrzutého penzionovaného trhovníka, ktorému povedal, že mu kostol pripadá ako stánok so zeleninou. Pána Toagisa, *anima naturaliter Nonconformistica*, pritom držalo v cirkvi iba to, že mal privilégium vyzdobiť bočný oltár pri príležitosti dožiniek obrovitými tekvicami usporiadanými do tvaru Stonehenge. Vlani v lete sa mu podarilo dopestovať takú gigantickú tekvicu, taký ohnivočervený plod, že ho museli dvíhať až dvaja chlapi. Tento monštruózny objekt umiestnili na oltár, v dôsledku čoho sa ten opticky zmenšil a navyše tekvica bránila prieniku svetla z východného okna. Nech ste stáli v kostole na hociktorom mieste, tá tekvica, ako sa hovorí, vám klala oči. Pán Toagis bol v siedmom nebi. Podchvílou sa motal okolo kostola, neschopný odrhnúť oči od zbožňovaných tekvic, ba dokonca tam vodil celé zástupy priateľov, aby tú krásu obdivovali spolu s ním. Na tvári mal priam vpísané Wordsworthove verše z básne o Westminsterskom moste:

Na zemi sotva väčšia krása existuje
a v hlave nosí samú vatú,
kto nekorí sa jeho majestátu!

Dorothy dokonca dúfala, že po tom všetkom dostane pána Toagisa k svätému prijímaniu. Ale keď farár zbadal tú tekvicu, vážne sa rozzúrila a nariadila „tú hnusnú vec“ okamžite odstrániť. Pán Toagis dal obratom kostolu zbohom a jeho dedičia boli pre cirkev navždy stratení.

Dorothy sa rozhodla urobiť posledný pokus o rozhovor.

„S kostýmami na *Karola I.* sme pokročili,“ povedala. (Deti z nedeľnej školy nacvičovali hru *Karol I.*, z ktorej výťažok mal ísť do fondu na zakúpenie organu.) „Ale kiež by sme si boli vybrali niečo ľahšie. Urobiť brnenie je strašne prácne a obávam sa, že s jazdeckými čižmami to bude ešte horšie. Podľa mňa by sme mali nabudúce hrať niečo z antiky, kde si vystačíme len s tógami.“

Farár len niečo zabručal. Školské predstavenia, alegorické sprievody, bazáre, blšie trhy a koncerty na podporu čohokoľvek to u neho nemali také zlé ako dožinky, ale ani tak nepredstieral, že by ho to zaujímalo. Je to také nutné zlo, hovorieval. V tej chvíli

otvorila dvere do jedálne gazdiná Ellen a vtrhla dnu, pridržiavajúc si na bruchu mohutnou šupinatou rukou zásteru z vrecoviny. Bolo to vysoké dievča s okrúhlymi plecami, vlasmi myšacej farby, plačlivým hlasom a nezdravou farbou pokožky, trpiace chronickým ekzémom. Vystrašene flochla na farára, ale oslovila Dorothy, pretože sa bála hovoriť s farárom priamo.

„Prepáčte, slečna...“ začala.

„Čo sa deje, Ellen?“

„V kuchyni čaká pár Porter a hovorí, či by pán farár nebol taký láskavý a neprišiel pokrstiť dieťaťko pani Porterovej. Vraj sa asi nedožije zajtrajška, tak by ho chceli pokrstiť, slečna.“

Dorothy vstala. „Sadni si,“ povedal farár rázne s plnými ústami.

„Čo je s tým dieťaťkom?“ spýtala sa Dorothy.

„Vraj celé sčernalo, slečna. A malo strašnú hnačku.“

Farár sťažka prehltol. „Musíte práve teraz, keď jem, hovoriť o takých nechutných detailoch?“ zvolal a potom sa obrátil k Ellen. „Pošlite Portera, nech si ide po svojom, a povedzte mu, že k nim prídem o dvanásť. Ja naozaj nechápem, prečo musí tá spodina človeka vždy obťažovať práve pri jedle,“ poznamenal a zagánil podráždene na Dorothy, ktorá si znovu sadla.

Pán Porter bol robotník, presnejšie murár. Farár pristupoval ku krsteniu s primeranou vážnosťou. Ak to bolo naozaj nevyhnutné, dokázal sa brodiť snehom aj desiatky kilometrov, aby pokrstil umierajúce dieťa. Ale nerád videl Dorothy odchádzať od raňajok, keď si to zmyslí nejaký murár.

Doraňajkovali už bez jediného slova. Dorothy čoraz väčšmi kle-sala na duchu. Už dávno mala otca o tie peniaze požiadať, lebo teraz bolo celkom zrejmé, že je to márnosť nad márnosť. Farár dojedol, vstal od stola a začal si napchávať fajku tabakom z dózy stojacej na krbovej rímse. Dorothy si dodala odvahu krátkou modlitbou a povzbudila sama seba: Do toho, Dorothy! Von s tým! A bez fňukania, prosím! S námahou opanovala svoj hlas a povedala:

„Otec...“

„Čo je?“ spýtal sa farár, ruka so zápalkou sa zastavila na polceste.

„Otec, chcela by som vás o niečo požiadať. O niečo dôležité.“

Výraz farárovej tváre sa zmenil. Okamžite vytušil, čo mu chce

dcéra povedať. A bolo zaujímavé, že vôbec nevyzeral taký podráždený ako pred chvíľou. Tvár mal chladnú ako kameň. Vyzeral ako nehybná sfinga, ktorej sa nič netýka.

„Moja drahá Dorothy, viem veľmi dobre, čo mi chceš povedať. Zrejme ma chceš znovu požiadať o peniaze. Je to tak?“

„Áno, otec. Pretože...“

„No, tak to ti ušetrím starosti. Nemám ani groša – ani groša až do nasledujúceho štvrtroka. Svoj prídel si dostala a ja ti nemôžem dať ani pol pence. Nemá žiadny význam ma s tým teraz zatažovať.“

„Ale, otec...“

Dorothy sa zovrelo hrdlo. To najhoršie zo všetkého, keď ho žiadala o peniaze, bol jeho strašidelný pokoj. Nikdy to s ním nepohlo ani o piad', keď mu pripomenula, že je až po uši v dlhoch. Zrejme celkom nepochopil, že obchodníkom treba občas aj niečo zaplatiť a že žiadnu domácnosť nemožno udržiavať bez prísunu peňazí. Farár dával Dorothy mesačne na domáce výdavky osemnásť libier vrátane Elleninej mzdy, no keď prišla reč na jedlo, bol nesmierne priberčivý a odhalil aj ten najmenší pokles v jeho kvalite. Výsledkom, samozrejme, bolo, že sa domácnosť nemohla vyhrabať z dlžôb. Lenže tomu farár nevenoval ani za mak pozornosti – vlastne o tom nemal ani potuchy. Ak prišiel o peniaze pre nejakú zlú investíciu, nesmierne ho to rozčuľovalo; ale pokiaľ išlo o dlžoby voči obchodníkom, vôbec si s tým nelámaval hlavu.

Z farárovej fajky stúpala pokojný prúžok dymu. Zamysleným pohľadom si prezeral rytinu Karola I. a zrejme už na žiadosť o peniaze zabudol. Keď si to Dorothy všimla, zmocnilo sa jej zúfalstvo, ale zároveň sa jej vrátila odvaha. Oveľa ostrejším tónom povedala:

„Otec, prosím vás, počúvajte ma! Musíme mať nejaké peniaze! Proste musíme! Takto to ďalej nemôže ísť. Dlhujeme všetkým obchodníkom v meste. Ja už pomaly nemôžem ráno ani vyjsť na ulicu, stále musím myslieť na to, komu všetkému sme dlžní. Viete vy vôbec, že u mäsiara máme dlh skoro dvadsaťdva libier?“

„A čo má byť?“ povedal farár a vybafoľ obláčik dymu.

„Ale my mu dlhujeme už sedem mesiacov! Dokola nám posiela upomienky. Musíme mu zaplatiť! Nie je predsa správne nechať ho tak dlho čakať na peniaze!“